

## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1. ความเป็นมาและความสำคัญ

โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.) เป็นโครงการที่สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงสืบสานพระราชปณิธานในการอนุรักษ์ทรัพยากรของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ซึ่งทรงมีสายพระเนตรยาวไกล ทรงให้ความสำคัญและเห็นความสำคัญของการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดที่ทรงทำเป็นตัวอย่างด้วยตัวพระองค์เอง ในปี พ.ศ. 2503 ที่เสด็จผ่านอำเภอกำแพง จ.เพชรบุรี เพื่อแปรพระราชฐานไปยังพระราชวังไกลกังวล อ.หัวหิน จ.ประจวบคีรีขันธ์ ทรงทอดพระเนตรพื้นที่ที่มียางนาอยู่ และกำลังจะเปลี่ยนแปลงไป จึงทรงให้อนุรักษ์ต้นยางนาและเพาะเมล็ดยางนา ต่อมาในวันที่ 28 กรกฎาคม 2504 ซึ่งเป็นวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ตอนที่ทรงมีพระชนมายุ 9 พรรษา ทรงร่วมปลูกป่ายางนากับสมเด็จพระบรมราชชนกและสมเด็จพระบรมราชชนนี โดยมีข้าราชการบริพาร คณาจารย์และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ร่วมกันปลูกต้นยางนา เป็นสวนป่ายางนา ณ พระราชวังสวนจิตรลดา พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ยังทรงให้นำพรรณไม้จากภูมิภาคต่าง ๆ มาปลูกไว้ในพระราชวังสวนจิตรลดา เพื่อเป็นแหล่งศึกษา และทรงมีโครงการพระราชดำริที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์พัฒนาทรัพยากร พัฒนาแหล่งน้ำ การอนุรักษ์และพัฒนาดิน อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้เป็นการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ ต่อมาใน พ.ศ. 2535 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงสืบทอดพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร โดยมีพระราชดำริ กับนายแก้วขวัญ วัชโรทัย เลขาธิการพระราชวัง ให้ดำเนินการอนุรักษ์พืชพรรณของประเทศและดำเนินการเป็นธนาคารพืชพรรณ โดยพระราชทานให้โครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา ฝ่ายวิชาการ เป็นผู้ดำเนินการจัดตั้งธนาคารพืชพรรณขึ้น ใน พ.ศ. 2536 - 2549 ได้รับทุนสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษ เพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) และเป็นหน่วยงานขึ้นตรงกับเลขาธิการพระราชวัง ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 ต่อมา ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 สำนักพระราชวังดำเนินการจัดสรรงบประมาณ และให้ อพ.สธ. ดำเนินการแยกส่วนอย่างชัดเจนจากโครงการส่วนพระองค์สวนจิตรลดา โดยที่ดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทเป็นระยะ โดยมีระยะเวลาห้าปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา จนมาถึงแผนที่เจ็ด จึงเรียกว่า แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (1 ตุลาคม พ.ศ. 2564 – 30 กันยายน พ.ศ. 2569)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานสนองพระราชดำริ ในกลุ่ม G2 กลุ่มสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยมีกิจกรรมภายใต้การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ดังนี้ 1) กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร โดยได้ดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลการดำเนินงาน อพ.สธ. กระทรวงศึกษาธิการ และ 2) กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากรโดยได้ดำเนินการสนับสนุนให้โรงเรียนที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ เข้าร่วมเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ กิจกรรมที่ 7 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ในกิจกรรมนี้ มี “งานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน”

เป็นสื่อการเรียนรู้ เป็นแหล่งรวบรวมพรรณไม้ ที่มีการเก็บพรรณไม้แห้งพรรณไม้มัดอง มีห้องสมุดสำหรับค้นคว้ามีการศึกษาต่อเนื่อง รวมทั้งให้โรงเรียนเป็นที่รวบรวมพรรณไม้มัดองที่หายากใกล้สูญพันธุ์ และเป็นที่รวมภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จะสร้างจิตสำนึกให้เยาวชน บุคคลทั่วไปให้เข้าใจถึงความสำคัญและประโยชน์ของพันธุกรรมพืช ให้รู้จักหวงแหน รู้จักการนำไปใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ซึ่งมีความสำคัญต่อการสนองพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดทำเพื่อขยายเครือข่ายไปทุกโรงเรียน โดยเฉพาะนักเรียน นักศึกษา ช่วยในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชและให้มีการทำ DNA ในโรงเรียน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาแล้วเห็นว่ามีความจำเป็นที่ต้องดำเนินการจัดโครงการสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนขึ้นเพื่อเป็นการสนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยให้โรงเรียนและหน่วยงานเข้าร่วมเป็นเครือข่ายและขยายผลโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชฯ และเพื่อเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาและเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง ให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่ การพัฒนาครู โดยเชื่อมโยงกับหลักสูตรและการเรียนการสอน และการพัฒนาผู้เรียน อันเนื่องมาจากกระทรวงศึกษาธิการ มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหาร โดยมีสำนักงานศึกษาธิการภาค 18 แห่ง และสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด จำนวน 77 จังหวัด จึงจำเป็นต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน ติดตาม และให้ความรู้แก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนฯ ในระดับภูมิภาคด้วย

การดำเนินงานของโครงการสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อยู่ภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2535 เป็นต้นมา โดยมี 8 กิจกรรม ภายใต้ 3 กรอบการดำเนินงานและ 3 ฐานทรัพยากร โดยปัจจุบัน อยู่ภายใต้แผนแม่บท อพ.สธ. ระยะ 5 ปีที่เจ็ด (ตุลาคม พ.ศ. 2564 – กันยายน พ.ศ. 2569) ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 การกำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

กิจกรรมที่ 2 การส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กระทรวงศึกษาธิการ ระดับพื้นที่

กิจกรรมที่ 3 การส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

กิจกรรมที่ 4 การพัฒนา website อพ.สธ. – ศธ. และปรับปรุงฐานข้อมูล

กิจกรรมที่ 5 การประชุมวิชาการและจัดนิทรรศการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในส่วนของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

กิจกรรมที่ 6 การสรุปผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

## 2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยดำเนินกิจกรรมภายใต้การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ดังนี้ 1) กิจกรรมที่ 5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร และ 2) กิจกรรมที่ 8 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร

2.2 เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการอนุรักษ์พืชพรรณ ทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานและให้คำปรึกษาแก่ผู้อื่นได้

2.3 เพื่อสร้างฐานองค์ความรู้ทางวิทยาการจากการศึกษาวิจัยพืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพ การศึกษาทรัพยากรกายภาพ การสำรวจและบันทึกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประเทศไทย นำไปสู่การอนุรักษ์และพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่เศรษฐกิจพอเพียง

2.4 เพื่อจัดทำฐานข้อมูลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กระทรวงศึกษาธิการ

2.5 เพื่อเผยแพร่ผลการปฏิบัติงาน อพ.สธ. ของหน่วยงาน สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

## 3. ขอบเขตของการดำเนินงาน

2.1 ขอบเขตของหน่วยงานและสถานศึกษา ได้แก่ หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการที่สมัครเป็นสมาชิกสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน จำนวน 4,892 แห่ง ดังนี้

2.1.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 4,272 แห่ง

2.1.2 สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 254 แห่ง

2.1.3 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน 198 แห่ง

2.1.4 กรมส่งเสริมการเรียนรู้ จำนวน 168 แห่ง

2.2 ครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมปฏิบัติการได้แก่ ครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้สมัครเป็นสมาชิกโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และผ่านการอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมปฏิบัติการโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่งใน 4 หลักสูตร ดังนี้

2.2.1 หลักสูตร 5 องค์ประกอบ

2.2.2 หลักสูตร 3 สารการเรียนรู้

2.2.3 หลักสูตรสำรวจและจัดทำฐานทรัพยากรท้องถิ่น

2.2.4 หลักสูตรงานฐานทรัพยากรท้องถิ่น 4 ทรัพยากร

#### 4. ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ

##### เชิงปริมาณ

1. สถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการเข้าร่วมสนองพระราชดำริโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยสมัครเป็นสมาชิกงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียน เพิ่มขึ้นร้อยละ 20

2. ครูและบุคลากรทางการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมปฏิบัติการ โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีมีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80

3. รายงานผลการดำเนินงานการจัดทำฐานข้อมูลโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

##### เชิงคุณภาพ

รายงานการดำเนินงานสนองพระราชดำริ โครงการสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 นำเสนอผู้บังคับบัญชารับทราบ

#### 5. การดำเนินงาน

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะศูนย์ประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการสนองพระราชดำริสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี โดยให้โรงเรียนและหน่วยงานเข้าร่วมเป็นเครือข่ายและขยายผลโครงการ อพ.สธ. และเร่งปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งระบบให้สัมพันธ์เชื่อมโยงกัน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ แก้ปัญหา และเรียนรู้ได้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องให้มีความเชื่อมโยงกันทั้งหลักสูตรและการเรียนการสอน ให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงและสอดคล้องกับการเรียนรู้ยุคใหม่ โดยดำเนินงานใน 6 กิจกรรม ดังนี้

**กิจกรรมที่ 1** การกำหนดแนวทางการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

**กิจกรรมที่ 2** การส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กระทรวงศึกษาธิการ ระดับพื้นที่

**กิจกรรมที่ 3** การส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมปฏิบัติการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

**กิจกรรมที่ 4** การพัฒนา website อพ.สธ. – ศธ. และปรับปรุงฐานข้อมูล

**กิจกรรมที่ 5** การติดตามโครงการสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

**กิจกรรมที่ 6** การสรุปผลการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการดำเนินงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566

## 6. กลุ่มเป้าหมายของโครงการ

- 6.1 หน่วยงานองค์กรหลักภายในกระทรวงศึกษาธิการ
- 6.2 ผู้บริหาร บุคลากรของสำนักงานศึกษาธิการภาค สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด
- 6.3 ผู้บริหาร ครูและบุคลากรของสถานศึกษาจากกรมส่งเสริมการเรียนรู้
- 6.4 ผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียนในสถานศึกษาทุกสังกัด
- 6.5 ภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

## 7. ระยะเวลาดำเนินการ

เดือน ตุลาคม 2565 – กันยายน 2566

## 8. งบประมาณ

จำนวน 4,257,900 บาท โดยใช้งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 แผนงาน พื้นฐานด้านการพัฒนาและพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ผลผลิตนโยบายและแผนด้านการศึกษากิจกรรมดำเนินงานนโยบาย และยุทธศาสตร์ งบรายจ่ายอื่น ค่าใช้จ่ายโครงการงานสวนพฤกษศาสตร์โรงเรียนในสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

## 9. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 หน่วยงานและสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการขับเคลื่อนงานสนองพระราชดำริ ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

9.2 มีฐานข้อมูลการดำเนินงานโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.-ศธ.)

9.3 บุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ได้รับความรู้ความเข้าใจในการอนุรักษ์พืชพรรณทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ในการปฏิบัติงานและดำเนินชีวิตประจำวัน มีความเข้มแข็งพร้อมรับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก

9.4 บุคลากรในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ นักเรียน นักศึกษาและประชาชน มีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ และมีแนวทางนำไปสู่การอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

9.5 มีฐานองค์ความรู้ทางวิทยาการจากการศึกษาวิจัยพืชพรรณและความหลากหลายทางชีวภาพ การศึกษาทรัพยากรกายภาพ การสำรวจและบันทึกวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของประเทศไทยนำไปสู่การอนุรักษ์ และพัฒนาอย่างยั่งยืนสู่เศรษฐกิจพอเพียง

9.6 มีการเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของหน่วยงาน สถาบันศึกษาต่าง ๆ ในภาพรวมของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ร่วมสนองพระราชดำริในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี